

Raadsstuk

Onderwerp: Kaderstelling gemeentelijke vraag basisinfrastructuur sociaal domein 2016-2020

BBV nr: 2015/68952

1. Inleiding

De kaders en regels voor subsidieverstrekking door de gemeente zijn vastgelegd in de nota Subsidiesystematiek in Haarlem (2012/113347) en de Algemene Subsidieverordening. In de nota Subsidies basisinfrastructuur sociaal domein vanaf 2016 (2014/420648) zijn de uitgangspunten voor de subsidieverlening voor de komende periode vastgelegd. Eén van de uitgangspunten is dat voor de gemeentelijke vraag de effecten en doelen uit de Programmabegroting 2015-2019 worden gehanteerd. Deze doelen worden uitgewerkt, geactualiseerd en aangevuld met gebiedsgerichte informatie. De basis hiervoor is de matrix die vastgesteld is voor de gemeentelijke vraag voor de inzet in de basisinfrastructuur voor de periode 1 juli 2014 – 31 december 2015.

Bij deze nota is de nieuwe matrix met doelen en effecten voor de gemeentelijke vraag voor de periode 2016 tot 2020 opgenomen. Hiermee wordt nadere invulling gegeven aan die onderdelen van Programma 1 Maatschappelijke participatie, Programma 3 Werk en inkomen en Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid die de basisinfrastructuur in het sociaal domein betreffen. De kaders voor de maatschappelijke organisaties in de stad voor hun inzet in de komende periode zijn daarmee helder.

De nota is door de commissie Samenleving besproken op 9 april 2015. Naar aanleiding van de bespreking hebben de fracties van PvdA, D66, CU en SP bijdragen en op- en aanmerkingen aangeleverd. Deze bijdragen zijn door het college verwerkt en/of beantwoord. Een overzicht hiervan is als bijlage bij de nota gevoegd.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

De kaders voor de gemeentelijke vraag basisinfrastructuur sociaal domein 2016 tot 2020 met de doelen- en effectenmatrix vast te stellen, **met als aandachtspunten:**

- Meer ontwikkelkansen jeugd
- Haarlemmers sporten of bewegen regelmatig
- Sportverenigingen blijven vitaal
- Versterken sociale netwerken
- Vrijwillige inzet
- Mantelzorgerondersteuning
- Minder gezondheidsverschillen
- Ondersteuning kwetsbare Haarlemmers en Haarlemse gezinnen
- Preventief advies en ondersteuning
- Clientondersteuning voor integrale zorg en dienstverlening
- Meer duurzame economische en financiële zelfredzaamheid voor Haarlemmers met schulden
- Haarlemmers met een minimuminkomen worden zelfredzamer
- Minder overlast jeugd

3. Beoogd resultaat

De basisinfrastructuur sociaal domein zorgt ervoor dat burgers zich in hun eigen kracht zo geholpen en ondersteund voelen dat zij zelfstandig kunnen blijven functioneren en zo veel mogelijk mee kunnen doen, nu of in de toekomst.

4. Argumenten

Programmabegroting

Deze kaderstelling draagt binnen het cluster sociaal bij aan programma 1 ‘maatschappelijke participatie’ en aan het beleidsveld ‘minima’ binnen programma 3 ‘werk en inkomen’. Binnen programma 6 ‘Burger, bestuur en veiligheid’ aan het beleidsdoel ‘minder overlast jeugd’. Het is kaderstellend voor het verder vormgeven van deze beleidsvelden.

De kaderstelling voor de basisinfrastructuur is eenduidig.

De nieuwe matrix sluit meer aan bij de opbouw en systematiek van de Programmabegroting dan de huidige matrix. Dit is gedaan om de kaderstelling eenduidig te houden. De matrix die gebruikt is voor de gemeentelijke vraag in 2014 was ingedeeld naar doelgroepen (al dan niet minder zelfredzaam) en leefdomeneinen, aangevuld met de onderwerpen vrijwillige inzet en mantelzorgondersteuning. Door deze verregaande onderverdeling kon de inzet van de maatschappelijke organisaties vaak aan te veel verschillende elementen in de matrix gekoppeld worden, wat de inzichtelijkheid niet ten goede kwam. Ook waren in de oude matrix doelen en effecten opgenomen waar de gemeente niet met een subsidierelatie op stuurt, bijvoorbeeld de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Deze zijn in de nieuwe matrix niet meer opgenomen.

In de nu voorliggende matrix zijn de relevante beleidsdoelen uit de Programmabegroting uitgewerkt in subdoelen. Er zijn zo mogelijk een indicatoren opgenomen om effecten te kunnen meten, en er zijn aandachtsterreinen benoemd zoals specifieke doelgroepen of buurten. De organisaties in de stad kunnen hierop hun inzet aanbieden in de vorm van een prestatieplan. Daarin nemen zij hun prestaties (producten) met prestatie-indicatoren en de kosten en baten op en een eventuele toelichting.

De effecten en doelen zijn niet in beton gegoten.

De kaderstelling is de basis voor afspraken met maatschappelijke organisaties in de stad voor een periode van vier jaar. Wij verwachten van de organisaties dat zij hun prestaties gedurende deze periode waar nodig zullen bijstellen, bijvoorbeeld omdat de vraag verandert. Ook kunnen zij prestaties op basis van nieuwe inzichten of andere ontwikkelingen herzien of uitruilen voor andere prestaties. Uiteraard in afstemming met de gemeente.

Ook kunnen (beleidsmatige) ontwikkelingen in het sociaal domein of de ervaringen die in de komende tijd worden opgedaan leiden tot een voorstel om de gemeentelijke doelen en effecten bij te stellen. Deze flexibiliteit is er zowel bij de organisaties als bij de gemeente. **De gemeenteraad wordt betrokken bij eventuele aanpassingen. Het college stuurt de raad jaarlijks een rapportage over de uitvoering en, indien nodig, een voorstel de kaders te wijzigen. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor behoorlijk besturen kunnen eventuele wijzigingen niet zo ingrijpend zijn dat de meerjarige afspraken met de organisaties in de stad in het gedrang komen, uitzonderlijke situaties daargelaten.**

De matrix is besproken met organisaties in de stad.

Op 4 maart is de opzet van de matrix besproken met de organisaties in de stad waarmee wij nu een subsidierelatie in de basisinfrastructuur hebben. Zij hebben daarna nog hun op- en aanmerking op de inhoud aangeleverd en deze zijn meegenomen in de matrix. De organisaties gaven aan dat het smart formuleren van doelstellingen en het vinden of ontwikkelen van zinnige indicatoren in het sociaal domein moeilijk is. Zij pleiten er voor uit te gaan van vertrouwen in de gekozen methodieken. De keuze daarvoor is veelal gebaseerd op eerdere ervaringen. Het gaat hier over de inzet van de maatschappij in zijn geheel. Bij de inzet van afzonderlijke organisaties kunnen ook resultaten en effecten benoemd worden, soms met 'tellen', maar soms is het ook zinvol te werken met klant(tevredenheids) onderzoeken en 'vertellen'. Vertellen gaat ook over het leren van zaken die minder goed zijn gegaan en wat daar uit geleerd is.

De inzet in de basisinfrastructuur gebeurt in overleg.

Het uitgangspunt is dat de gemeente de doelen en effecten bepaalt (het 'wat') en de organisaties, vanuit hun kennis en professionaliteit, de inzet (het 'hoe'). Toch is dit niet altijd een scherpe scheidslijn. Het benoemen van de resultaten (een aanwijsbare verandering of een gerealiseerde baat) zit op het snijvlak van 'hoe' en 'wat' en zal veelal in samenspraak met de organisaties gebeuren. Klanttevredenheidsonderzoeken kunnen een goed middel zijn om resultaten te meten. Dit nemen wij mee in de afspraken met de organisaties.

In een aantal gevallen benoemt de gemeente een specifiek product (het 'hoe') om doelen en effecten te bereiken. Voorbeelden hiervan zijn het sociaal wijkteam, het centrum voor jeugd en gezin, Buuv en de inzet in het jongerenwerk.

Kleinere organisaties worden tegemoet gekomen.

De opzet gaat ervan uit dat de maatschappelijke organisaties, op basis van hun kennis en kunde de beste prestaties aanbieden om de doelen en effecten te bereiken. Bij kleinere organisaties is er vaak sprake van één specifiek product, bijvoorbeeld het exploiteren van een speeltuin of het geven van een specifieke voorlichting in het onderwijs. Deze organisaties komen wij tegemoet door hen een deels ingevulde matrix te verstrekken waarbij het product gekoppeld is aan het doel en effect waar het een bijdrage aan levert. De organisaties vullen deze aan met de kosten en baten en een toelichting.

5. Risico's en kanttekeningen

Ruimte voor bewonersinitiatieven en nieuwe organisaties.

In de eerdergenoemde nota Subsidies basisinfrastructuur sociaal domein vanaf 2016 is ook opgenomen dat de subsidieafspraken voor de periode 2016 tot 2020 in principe worden gemaakt met de huidige subsidiepartners. De voorliggende matrix is dan ook in de eerste plaats bedoeld voor de prestatieafspraken met deze organisaties. Voor nieuwe initiatieven stellen wij een uitvoeringsregeling innovatieve projecten vast. Hiermee wordt het mogelijk te experimenteren met vernieuwingen in de algemene voorzieningen (basisinfrastructuur). Daarnaast worden projecten die de basisinfrastructuur integreren met maatwerkvoorzieningen mogelijk gemaakt. De regeling is bedoeld om initiatieven met eenmalig geld te kunnen laten starten. Het structureel maken van die initiatieven kan alleen óf door financiering door anderen / eigen inkomsten óf door een uitrust met bestaand aanbod. Van de bestaande subsidiepartners verwachten wij dat de vernieuwing binnen de basisinfrastructuur binnen het eigen budget plaatsvindt. Zij kunnen in samenwerking met bewonersinitiatieven of nieuwe organisaties wel een aanvraag indienen voor nieuw integraal aanbod.

Voor deze initiatieven die starten in 2015 is een budget van € 135.000,-- beschikbaar. Vanaf 2016 streven wij naar een jaarlijks budget van € 350.000,--.

Binnen de subsidieafspraken moet nog een herschikking van € 500.000,-- gerealiseerd worden.

Bij de subsidieafspraken voor de periode 1 juli 2014 – 31 december 2015 zijn middelen binnen de basisinfrastructuur herschikt om te kunnen investeren in andere elementen van de basisinfrastructuur zoals sociaal wijkteams en investeringen in vrijwillige inzet, mantelzorgondersteuning en dagbesteding. De herschikking voor deze periode is voor € 500.000,-- gerealiseerd met incidentele middelen. Dit bedrag moet nog structureel gemaakt worden, binnen het beschikbare budget van ruim € 12,5 miljoen voor de afspraken met de bestaande subsidiepartners.

Effectmeting in het sociaal domein is moeilijk.

In de matrix zijn niet overal effectindicatoren ingevuld. Bij een aantal doelen wordt nog gezocht naar indicatoren waarbij de relatie tussen het effecten en de indicator voldoende eenduidig is. We zullen die ook niet voor alle doelen vinden. In het sociaal domein is deze één op één-relatie vaak niet mogelijk.

Effectindicatoren worden veelal gemeten via het Omnibusonderzoek. De omvang van de vragenlijst kent ook zijn beperkingen om deelname aantrekkelijk te houden. De mogelijkheden voor het toevoegen van nieuwe indicatoren via het Omnibusonderzoek zijn zeer beperkt.

Het is belangrijk dat gemeente en organisaties in het maken van prestatieafspraken ook spreken over (de veronderstelde) effectiviteit van de gekozen inzet, bijvoorbeeld op basis van soortgelijke inzet elders. Andere mogelijkheden om te duiden of er effecten zijn van de inzet, zoals een effectenarena (effectmeting via dialogen) of ‘vertellen’ (beleving en ervaringen van de mensen zelf) zullen in de afspraken worden meegenomen. Uiteraard worden er altijd afspraken gemaakt over het meten en verantwoorden van de geleverde prestaties.

6. Uitvoering

Na vaststelling van de effecten en doelen krijgen de betrokken organisaties een brief waarin hen de mogelijkheid wordt geboden een subsidieaanvraag met prestatieplan en begroting in te dienen. De termijn hiervoor sluit op 1 augustus 2015. De prestatieplannen zullen in een ambtelijk team met deelname vanuit alle onderdelen van het sociaal domein worden beoordeeld en vervolgens zullen subsidieafspraken worden gemaakt. De subsidieverlening is gemandateerd aan het college. Met de organisaties gaan wij een meerjarige subsidierelatie aan, de beschikking daarvoor wordt na vaststelling van de begroting 2016 afgegeven. Tussentijds kunnen de afspraken, zowel over de invulling met prestaties als over de omvang van de subsidie, worden aangepast.

7. Bijlagen

1. Matrix met effecten en doelen sociaal domein
2. Format voor grote en kleine organisaties voor het indienen van prestatieplannen Het format is een leidraad.
3. Bijdragen commissie Samenleving naar aanleiding van bespreking van de nota.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

De kaders voor de gemeentelijke vraag basisinfrastructuur sociaal domein 2016 tot 2020 met de doelen- en effectenmatrix vast te stellen, **met als aandachtspunten:**

- Meer ontwikkelkansen jeugd
- Haarlemmers sporten of bewegen regelmatig
- Sportverenigingen blijven vitaal
- Versterken sociale netwerken
- Vrijwillige inzet
- Mantelzorgerondersteuning
- Minder gezondheidsverschillen
- Ondersteuning kwetsbare Haarlemmers en Haarlemse gezinnen
- Preventief advies en ondersteuning
- Clientondersteuning voor integrale zorg en dienstverlening
- Meer duurzame economische en financiële zelfredzaamheid voor Haarlemmers met schulden
- Haarlemmers met een minimuminkomen worden zelfredzamer
- Minder overlast jeugd

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter